

تهران - جارپرس - معاون وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری از پاکسازی علفهای هرز بروز برج گنبد کاووس بلندترین برج آجری جهان خبر داد.

چند روزی است که عکسی از مرتفع ترین برج آجری جهانی در فضای مجازی دست به دست میشود که مایه نگرانی برخی از کاربران شده است، بروی گنبد مخروطی یا همان کلاهک برج گنبد کاووس علفهای هرز سبز شده است. بسیاری از علاقمندان نگران تخریب و یا آسیب این بنای تاریخی هستند.

شاید هنگامی که شمس المعالی قابوس بن وشمگیر از پادشاهان آل زیار در ۱۰۲۳ سال پیش تصمیم به احداث این بنای آجری کرد، هرگز تصور نمیکرد صرف نظر از عمر طولانی بنا، روزگاری این دست ساخته معماران سرزمین اش عنوان بلندترین گنبد آجری جهان را از آن خود کرده و برای پاسداشت بهتر از آن، سازمانی جهانی به نام یونسکو آنرا در فهرست آثار تاریخی خود ثبت نماید.

با این حال این اتفاق مهم یعنی ثبت جهانی گنبد قابوس در فهرست آثار تاریخی یونسکو در ۱۰ تیرماه ۱۳۹۱ محقق شد و این اثر تاریخی در فهرست آثار این سازمان جهانی جای گرفت تا جهانیان بیشتر با هویت این برج آجری و معماری اسلامی آن آشنا شوند و هر ساله علاوه بر هزاران گردشگر و مسافر داخلی، صدها گردشگر و محقق خارجی نیز از این بنای تاریخی دیدن نمایند.

ولی حالسبز شدن سر این گنبد نگرانیهای زیادی را به وجود آورده است

محمد حسن طالبیان روز دوشنبه در گفتوگو با خبرنگار فرهنگی ایرنا با بیان این که رویش علفهای هرز بروی مخروط این بنا امر جدیدی نیست، گفت: سالهای پیش نیز این اتفاق میافتد و امسال نیز با توجه به بارشهای زیاد و افزایش رطوبت علفهای هرز رویده است.

وی افزود: طرحی برای رفع این مشکل تدوین شده است امروز نیز مناقصهای برای نصب داربست و کندن پاکسازی علفها در حال انجام است و پس از این برنده مناقصه مشخص شد این پروژه آغاز می شود.

طالبیان با بیان این که این پروژه محدود به پاکسازی علف هرز نمیشود، افزود: در صورت نیاز مرمت بروی بنا انجام می گیرد و بروی دیگر بخشهای بنا که دچار رطوبت و نم شده نیز در صورت نیاز مرمت میشود.

معاون میاث فرهنگی، وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اضافه کرد: به دلیل بافت خاص این گنبد امکان سمپاشی برای جلوگیری از رویش مجدد علفهای هرز وجود ندارد و باید به دنبال راه حل دیگری باشیم.

طالبیان افزود: هم اکنون تامین اعتبار برای رح انجام گرفته است و مشکلی وجود ندارد.

این شاهکار معماری اسلامی که بر روی تپه‌های به بلندی ۱۵ متر قرار گرفته، ۵۵ متر ارتفاع دارد که با احتساب بلندی تپه، ارتفاع آن در مجموع به ۷۰ متر میرسد و آجر و ملات گچ از مصالح اصلی ساخت آن است، هر ساله هزاران مسافر و گردشگر داخلی و خارجی از آن بازدید می‌کنند که براساس آمارهای موجود فقط در سال گذشته ۹۶ هزار گردشگر داخلی و ۳۶۳ گردشگر خارجی از این اثر تاریخی بازدید کردند.

بدنه خارجی مدور این بنا دارای ۱۰ ترک (مانند ستاره ۱۰ پر) است که به فواصل مساوی از یکدیگر قرار دارند و در هر ترک آن عبارتی آجری و کتیبه‌های شکل با خط کوفی نوشته شده و ورودی بنا دارای سردر هلالی و گلویی مقرنسی است که یکی از نخستین مقرنس کاریها در معماری اسلامی ایران محسوب میشود.

کتیبه‌های گنبد قابوس با خط کوفی بنایی (مقلی) در عین سادگی کاملاً خوانا و برجسته هستند که در دو ردیف در بدنه بنا در قابهای مستطیلی به طور قرینه در بالا و پایین تکرار شده‌اند که متن آن به شرح ذیل است «بسم الله الرحمن الرحیم، هذا القصر العالی، الامیر شمس‌المعالی، الامیر ابن الامیر، قابوس بن وشمگیر، امر بینانه فی حیانه، سنه سبع و تسعین و ثلثمائة قمریه و سنه خمس و سبعین و ثلثمائة شمسیه».

برگردان پارسی این کتیبه‌ها نیز چنین است که «به نام خداوند بخشنده مهربان، این است کاخ باشکوه، امیر شمس‌المعالی، امیر پسر امیر، کاووس فرزند وشمگیر، فرمان داد به ساخت آن در دوران زندگی اش، سال سیصد و نود و هفت هجری قمری و سال سیصد و هفتاد و پنج خورشیدی».

سابقه رویش گیاه روی برج آجری

در گذشته انواع بوته‌ها مانند اسپند، هندوانه ابوجهل و خارشتر در برج قابوس رشد میکرد که بعد از مرمت سال ۹۶، امسال ۹۹ درصد گیاه قابل مشاهده بر روی برج بوته گیاه سلمه تره است و جلوی رشد دیگر بوته‌ها گرفته شده است.

سبزی علفهای هرز روی گنبد مخروطی گنبد قابوس در طول سالهای گذشته بسیار محدود بود، اما از نوروز امسال این علفها به سرعت رشد کرده‌اند.

بلندترین برج آجری جهان

برج قابوس در مرکز شهر گنبد کاووس که عنوان بلندترین برج آجری جهان را دارد و در روز دهم تیر ۱۳۹۱ هجری شمسی در فهرست آثار سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) به ثبت جهانی رسید، نیازمند توجه بیشتر مسئولان در سطح ملی و استانی است.

این شاهکار معماری اسلامی که بر روی تپه‌ای به بلندی ۱۵ متر قرار گرفته، ۵۵ متر ارتفاع دارد که با احتساب بلندی تپه، ارتفاع آن در مجموع به ۷۰ متر می‌رسد و آجر و ملات گچ از مصالح اصلی ساخت آن است.